

ՄԵՐ ԽՕՍԲԸ

Պատմութեան Ընդառաջ Նոյեմբերի 26-ին Կայանալիք Եռակողմանի Գազաթաժողովին Լոյսին Տակ

26 Նոյեմբեր 2021-ին կը կայանայ Ազրայեճան-Հայաստան-Ռուսիա Եռակողմանի գազաթաժողով մը, որպէս շարունակութիւն եւ ի հաստատում նախորդ տարուայ Նոյեմբեր 9-ի այլապէս ալ վիճելի յայտարարութեան:

Մինչ գազաթաժողովի օրակարգերուն մանրամասնութիւնները եւ այնտեղ ստորագրուելիք փաստաթուղթին բովանդակութիւնը կը մնան խորհրդաւոր ու անյայտ, եւ մինչ նշեալ գազաթաժողովէն բխելիքին հետեւանքներուն վերաբերեալ կան հակասական տեղեկութիւններ ու ելքադրութիւններ, ՌԱԿ-ի Համադրուած Մամուլի Խորհուրդս չափազանց մտահոգ է անոր արդիւնքներով ու հետեւանքներով, որոնք աւելի քան ճակատագրական եւ անյետաշրջելի կրնան ըլլալ Հայ ժողովուրդին եւ հայոց Հայրենիքին համար:

Մեզի համար վաղուց մտահոգիչ է, որ Հայաստանի գործող իշխանութիւնը ի վիճակի չէ մեր երկրին շահերը պաշտպանելու հանդէպ թշնամական մոլուցքով ի Թուրքիոյ եւ Ազրայեճանին, երբ միջազգային դիւանագիտութեան աշխարհի մէջ ամօթալի եւ անգոր վիճակի մէջ յայտնուած է մեր Հայրենիքը:

Մեզի համար ոչ բարենպաստ այս իրավիճակին մէջ, կը քննարկուին բարի դրացնութեան, հաղորդակցութեան միջոցներու ապաշրջափակման, սահմանազատման եւ սահմանագծման թեմաներուն նման նիւթեր մեր եւ մեր թշնամիին միջեւ: Դարձեալ կը լսուին թուրքիոյ հետ «առանց նախապայմանի բանակցութիւններ»-ու իբր թէ անաչառ թելադրանքներ: Ի տես այս բոլորին, մենք ուժգին կը բարձրաձայնենք, որ կարելի չեն նման քննարկումներ, ոչ ալ մնաց համաձայնութիւններ, մինչեւ այն ատեն, որ.

1. Լուծուած չեն մեր գերիներուն եւ պատանդներուն հայրենադարձման հարցը, ինչպէս նաեւ մեր զոհուած հերոսներուն մարմիններուն ու աճիւններուն Հայրենիք վերադարձը.

2. Պաշտօնապէս կարգաւորուած չէ Արցախի Հանրապետութեան կարգավիճակը եւ անոր ժողովուրդին ինքնորոշման իրաւունքին կենսահարցը.

3. Ազրայեճանի եւ Թուրքիոյ իշխանութիւնները կը շարունակեն հայատեաց եւ մեր Հայրենիքին հանդէպ զաւթողական ու յարձակողական իրենց քարոզչութիւնը:

4. Թշնամի տակաւին Կուրմայ Հայոց Ցեղասպանութիւնն ու Հայ ժողովուրդին իրաւունքները:

Աւելին, մենք կը հաւատանք, որ ըստ մեր երկրին սահմանադրութեան, Հայաստանի գերիշխանութեան վերաբերող կամ սահմանային ունէ գիշում կամ փոփոխութիւն անձերու կամ նոյնիսկ պետական հաստատութիւններու իրաւասութեան վեր պատասխանատուութիւն մըն է, որ կը կարօտի հանրաքուէի, բայց այդ մասին կը լսենք ո՛չ մէկ խօսք:

Հայաստանի հանրապետութեան, այսօրուան իշխանութիւնը Նոյեմբեր 9-ի ծանօթ գիշումներու յայտարարութենէն ալ անդին անցնելով, մեզի համար անհասկնալի պատճառներով թշնամի Ազրայեճանին գիշեցաւ Սիւնիքի մարզի արեւելեան կողմի տարածքները, որոնք հայոց բանակին հսկողութեան տակ կը գտնուէին: Տարածքներ, որոնք Սիւնիքի անվտանգութեան գոտին կը կազմէին, այս գործողութեամբ, հարցականի տակ դնելով միջազգային ընտանիքին կողմէ երաշխաւորուած՝ Հայաստանի Հանրապետութեան գերիշխանութիւնը, տարածքային ամբողջականութիւնն ու սահմաններու անձեռնմխելիութիւնը:

Շաբ. Էջ 02

Լիբանանեան Լուրեր

Ռուսիա Սեւտական Արաբիայէն Կ'անկկալէ Չլքել Լիբանանը

Լիբանանի Արտագին Գործոց Նախարար Ապտալլա Պուհապիպի Մոսկուայ այցելութեան ընթացքին խնդրեց Ռուս պատասխանատուները միջամտել Լիբանանի համար Արաբական Ծոցի երկիրներուն մօտ, յատկապէս Սեւտական Արաբիոյ:

Ռուսական կողմը անմիջապէս արձագանգեց արագ կապեր հաստատելով արաբական աշխարհի իր գործընկերներուն հետ համոզելու անոնց չլքել Լիբանանը, յատկապէս Նաժիպ Միքաթիի կառավարութեան արձանագրած ձախողութիւններէն ետք, որ ամէն օր աւելի եւս կը կքի յատկապէս լիբանանեան թղթոսկիի արժեքը կտրուի, որ կը սպառնայ բոլոր հաստատութիւններուն:

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Նոյեմբերի 26-ին Կայանալիք Եռակողմանի Գազաթաժողովին Լոյսին Տակ ՌԱԿ-ի Համադրուած Մամուլի Պատասխանատուները Քննարկեցին Հայրենիքն ու Հայ Ժողովուրդը Յուզող Հարցեր

Նոյեմբերի 26-ին կայանալիք եռակողմանի գազաթաժողովին լոյսին տակ ՌԱԿ-ի համադրուած մամուլի պատասխանատուները քննարկեցին հայրենիքն ու հայ ժողովուրդը յուզող հարցեր

Զորքշաբթի 24 Նոյեմբեր 2021-ին տեղի ունեցաւ ՌԱԿ-ի Համադրուած Մամուլի պատասխանատուներուն հերթական առցանց հանդիպումը: Հանդիպման մասնակցեցան «Ազգ»-ի, «Ապագայ»-ի, «Զարթօնք»-ի, «Պայքար»-ի, «Սարդարապատ»-ի եւ «The Armenian Mirror-Spectator»-ի խմբագիրները:

Նախորդ օրակարգերէն բխած հարցերուն լուծումներուն հետ կապուած գնահատականներէն ետք, ժողովը ծանրացաւ Նոյեմբերի 26-ին կայանալիք Ազրայեճան-Հայաստան-Ռուսիա գազաթաժողովին մուտք եւ անհասկնալի ծալքերուն, ինչպէս նաեւ անոր օրակարգին կողմնակից, թէ հակադրուող ուժերուն աշխատանքներուն վրայ:

Ընդհանուր եզրակացութեամբ հաստատուեցաւ, որ իրավիճակը կը մնայ անորոշ ու խիստ մտահոգիչ:

Քննարկուեցան նաեւ այլ հարցեր:

24.11.2021

ՄԵՐ ԽՕՍԵԸ

Պատմության Ընդառաջ Նոյեմբերի 26-ին Կայանալիք Եռակողմանի Գազաթափողովին Լոյսին Տակ

Սկիզբը Էջ 01

Սոյն իշխանությունը այս յաւելեալ գիշումները կատարեց հակառակ այն փաստին, որ վերոնշեալ չարաքաստիկ յայտարարութեան մէջ յստակօրէն պայմանաւորուածութիւն կար, որ հակամարտութեան մէջ եղող իւրաքանչիւր կողմը պիտի մնար մինչեւ տուեալ թուականը իր ունեցած դիրքերուն վրայ...: Հակառակ այս յարաբերաբար շահաւետ փաստին, Հայաստանի իշխանութիւնները պահել չյաջողեցան Հայրենիքը պաշտպանող մեր դիրքերը:

Այս յայտարարութեան որեւէ կետին մէջ նոյնիսկ ակնարկ մը անգամ չկար, Կուպաթիի եւ Չանգելանի նախկին շրջաններու ամբողջական յանձնման մասին, ընդ որուն 9 Նոյեմբեր 2020-ի դրութեամբ կը պահպանուէին այդ շրջաններէն որոշակի մասեր եւ կարելորագոյն դիրքեր, որոնք կ'երաշխաւորէին Սիւնիքին, ներառեալ Գորիս-Ղափան ճանապարհի եւ Ղափան քաղաքի յարակից գիւղերու ապահովութիւնը:

Մենք շուտով ականատես եղանք, Հայրենի Շուռնուխ գիւղի, եւ Որոտանի ճամբուն անհասկնալի եւ անտրամաբանական պատճառաբանութիւններով գիշումներու գործընթացին, որուն որպէս հետեւանք ազդեցականական կողմը այսօր կը վերահսկէ Հայաստանի հիւսիսամասը մեր պապեական Սիւնիքին կապող հիմնական ճանապարհը: Ընդամենը շաբաթներ առաջ էր երբ ՀՀ ապահովական բարձր պաշտօնակատար մը մեզի «աւետեց» որ ազդեցականական կողմը մաքսային անցարգելներ տեղադրած է Գորիս – Ղափան ճամբուն վրայ:

Հիմնուելով այս բոլորին վրայ, ՌԱԿ-ի Համադրուած Մամուլի Խորհուրդս սոյն խօսքով կու գայ միանգամընդմիշտ հաստատելու, որ անկախ ամէն հանգամանքէ եւ իրաւագիտական, թէ սահմանադրական տուեալներէ, Հայրենիքին ապահովութիւնը, գոյութիւնն ու յաւերժութիւնը, կը վերաբերի ինչպէս ՀՀ բնակիչ, նաեւ աշխարհասփիւռ հայութեան: Հետեւաբար, ո՛չ մէկը իրաւունք ունի, որոշումներ կայացնելու կամ համաձայնութիւններ ստորագրելու բովանդակ Հայ ժողովուրդին անունով, որմէ նման գործողութեան մը համար մանտաթ մը չունի նոյնիսկ տուեալ պահու մը մէջ գործող օրինական իշխանութիւն մը: Հայաստանի հանրապետութեան ունէ ղեկավար կամ իշխանութիւն, պատմութեան առջեւ եւ Աստուծոյ առաջ պատասխանատու է եւ բարոյապէս հաշուետու՝ համայն հայութեան: Վերջապէս, մեր հայրենիքին հզօրութեամբ է, որ գոյատեւած է թուրքին եթաթաղանէն մագապուրծ Սփիւռքը: Հայրենիքի բարօրութեան ու գոյութիւն համար, ինչպէս նաեւ անոր շունչով ապրող Հայ ժողովուրդի աշխարհասփիւռ իւրաքանչիւր զաւակ խնայած է, ո՛չ մէկ միջոց: Հետեւաբար, այս փաստին դիմաց ան ունի բարոյական իրաւունքը մասնակիցը դառնալու Հայ ժողովուրդին արիւնովը պահուած Հայրենիքին ճակատագիրը որոշող ունէ գործողութեան, որովհետեւ այդպէսով է, որ երաշխաւորուած է բովանդակ Հայ ժողովուրդին ներկան ու ապագան:

24.11.2021

ՌԱԿ-ի ՀԱՍՏԱԴՐՈՒԾԱԾ ՄԱՍՈՒԼԻ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

«Ազգ» (Հայաստան) - «Ապագայ» (Գանատա) - «Արեւ» (Եգիպտոս)

«Չարթօնք» (Լիբանան) - «Նոր Աշխարհ» (Յունաստան) - «Պայքար» (ԱՄՆ)

The Armenian Mirror-Spectator (ԱՄՆ) - «Սարտարապատ» (Արժանիքին)

Հայկական Լուրեր

Սոչիի Եռակողմ Հանդիպումը Կայացաւ

Նոյեմբեր 26-ին, Սոչիի մէջ տեղի ունեցաւ Ռուսիոյ Նախագահ Վլատիմիր Փութինի, Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի եւ Ատրպէյճանի Նախագահ Իլիամ Ալիեւի միջեւ հանդիպումը:

Հանդիպման ընթացքին Փութին ամենամեծ ձեռքբերումներէն մէկը համարեց այն, որ տարածաշրջանին մէջ լայնածաւալ ռազմական

գործողութիւններ տեղի չեն ունենար: «Այս ընթացքին շատ բան կատարուած է, ցաւօք, դեռ բոլոր հարցերը չեն կարգաւորուած: Ես տեղեակ եմ սահմանին տեղի ունեցած ողբերգական դէպքերուն մասին, երբ երկու կողմէն ալ մարդիկ կը զոհուին եւ կը վիրաւորուին: Այս հարցերը յատուկ ուշադրութիւն կը պահանջենք:

Շար. Էջ 06

Պատմութեան Մէջ Այսօր

Անդրեաս Արծրունի

Անդրեաս Արծրունի (27 Նոյեմբեր (9 Դեկտեմբեր) 1847, Թիֆլիս, Կովկասի Փոխարքայութիւն, Ռուսական Կայսրութիւն[1] - 22 Նոյեմբեր 1898], Բա Հոնսեֆ, Rhein-Sieg District, Բլոլի վարչական շրջան, Հռենոսի պրովինցիա, Պրուսիոյ թագաւորութիւն, Գերմանական կայսրութիւն), երկրաբան: Փեթրսպուրկի գիտութիւններու ակադեմիայի թղթակից անդամ (1895 թուականէն):

Եղբայրն է Գրիգոր Արծրունիի: Մանուկ հասակին (հօր հետ) կը տեղափոխուի Տիֆլիս, ուր առաջին անգամ կը սորվի հայերէն: 1864-ին կ'աւարտէ ուսումնարանը: Ապա կը յաճախէ Փեթրսպուրկի, Տորփաթի ու Հայտելպերկի

համալսարանները (վերջինս կ'աւարտէ 1871 թուականին)՝ քիմիագետի բարձրագոյն կոչումով: 1871-1875 թուականներուն, պարբերաբար, կեցութիւն կը հաստատէ Թիֆլիսի մէջ, ուր կը զբաղի՝ Կովկասի երկրաբանութեան հետազոտութեամբ, Լոռիի եւ Գանձակի գաւառներուն մէջ, եւ մանկավարժութեամբ: 1875-ին կը վերադառնայ Գերմանիա եւ Սթրասպուրկի համալսարանի օգնական կը նշանակուի, 1877-1883 թուականներուն՝ Պերլինի համալսարանի դասախօս, իսկ 1884-1898 թուականներուն Ախենի փոլիթեքնիքայի (ճարտարապետութեան) գիտնական, հանքաբանութեան ամպիոնի վարիչ եւ տեքան (ընդմիջումներով):

Մեծանուն հայ գիտնականը հեղինակ է երկու հիմնական աշխատասիրութիւններու, որոնք բազմաթիւ հրատարակութեանց արժանացած են եւ իրենց բնագաւառին մէջ կը նկատուին դասական արժեքով գործեր: Առաջինը 1883-ին լոյս տեսած՝ «Բիւրեղներու Զիմիական Բաղադրութեան Եւ Անոնց Զիմիական Ու Ֆիզիքական Յատկութիւններու Կապը» անունով աշխատասիրութիւնն է: Երկրորդը՝ «Բիւրեղներու Ֆիզիքական Զիմիան», որ լոյս տեսած է 1893-ին:

Աշխատակցած է «Մշակ»-ին եւ բազմաթիւ երոպական գիտական ընկերութիւններու:

Բողոքի Արարքները Կը Շարունակուին

«Ազատագրական շարժում» նախաձեռնութեան անդամները երեկ կրկին Երեւանի մէջ փողոցներ փակած էին՝ պահանջելով բացայայտել այն փաստաթուղթը, որ հնարաւոր է ստորագրուի Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի ղեկավարներուն միջեւ եւ մերժեցին ամէն հակահայ գործարք, որ կը կատարուի մութին մէջ: Ոստիկանները բերման ենթարկած են շարժումը ղեկավարող 6 անդամներ, այդ շարքին՝ «Չարթօնք»

կուսակցութեան ղեկավար, փաստաբան, Ազատագրական շարժման Նախաձեռնող խումբի անդամ Արա Չոհրապետը եւ «Չարթօնք»ի գլխաւոր խմբագիր Սեւակ Յակոբեանը: Հակառակ ճնշումներու Շարժումը երեկ երեկոյեան շարունակաբար 5րդ օրը ըլլալով կազմակերպեց հանրահաւաք Հանրապետութեան հրապարակին վրայ ապա նաեւ հերթական քայլերով:

Ինչո՞ւ Հարցեր՝ Որոնք Անպատասխան Կը Մնան

ԳԵՈՐԳ ԲԵՕՇԿԵՐԵԱՆ
«Զարթոնք»ի Երեց Աշխատակից

Սպառազինու՛իլ, Վասն Ինչի՞նք

Յաճախ կը լսենք կամ կը կարդանք որ ռազմավարական փորձեր կը կատարուին Ազրայեյճանի եւ Թուրքիոյ համագործակցութեամբ: Վերջերս Չինաստան բարձր որակի եւ կատարելագործուած հրթիռներ արձակեց դէպի անջրպետ: Իսկ Հիւսիսային Զորիան նման հրթիռներ արձակեց ծովին յատակէն . . .

Ի՞նչ իմաստ ունին այս գործողութիւնները, չեմ հասկնար: Ես նկատի ունիմ անոնց համար ծախսուած անհատնում գումարները, որոնք կրնան գործածուիլ աւելի անհրաժեշտ եւ մարդասիրական նպատակներու:

Բոլորս ալ քաջ տեղեակ ենք որ հիւլէական զէնքերը երբեք պիտի չգործածուին, որովհետեւ եթէ երկիր մը սխալմամբ գործածէ՝ անոր պիտի յաջորդէ ուրիշ երկրի մը հակադարձ գործածութիւնը այդ մահացու զէնքին եւ այսպէս յաջորդաբար պիտի ստեղծուի շղթայական հակամարտութիւն մը (chain reaction), որուն զոհ պիտի երթայ ամբողջ աշխարհը, չէ՞ք խորհիր!

Միացեալ Նահանգները, Չինաստանն ու Ռուսիան՝ որոնք աշխարհի հզօրագոյն երկիրներն են, հաւանաբար կրնան արդարացնել սպառազինման համար իրենց ծախսած գումարները, որովհետեւ կ'ուզեն գերադասել միւսները:

Սակայն Ինչո՞ւ Հիւսիսային Զորիան կ'ուզէ մրցիլ այդ հզօր պետութիւններուն հետ: Եղբայր, դուն նախ քու բնակչութիւնդ կշտացուր եւ անոնց բնական կարիքներում գոհացում տուր ու ապա հրթիռներ պատրաստ ու անջրպետ արձակէ զանոնք, վասն ցուցամոլութեան:

Անտեղի սպառազինման ուրիշ օրինակ մըն ալ Իրանն է: Ինչո՞ւ անպայման կ'ուզէ հիւլէական զէնք ունենալ, երբ շատ լաւ գիտէ թէ պիտի չկարենայ օգտագործել: Նայեցէք Հնդկաստանին, Փաքիստանին եւ Հրէաստանին, անոնք ալ հիւլէական զէնք ունին՝ սակայն այդ կը ծառայէ միայն ու միայն դրացի երկիրները վախցնելու, ուրիշ ոչինչ:

Կորսուած Էիր . . .

Կիրակի, 14 Նոյեմբեր 2021-ի երեկոյեան, աշխարհահռչակ Անգլիացի երգչուհի Անտել (տես նկարը) ելոյթ մը ունեցաւ Լոս Անճելըսի Կրիֆիթ զբօսայգիի աստղադիտարանի բացօթեայ դաշտին վրայ: Այդ ելոյթին առնչութեամբ, ան հարցազրոյց մըն ալ ունեցաւ հեռատեսիլի հիւրընկալ դարձած՝ սինեմայի նշանաւոր աստղերէն Օփրա Ուինֆրիի հետ:

Հարցազրոյցի նիւթն էր Անտելի կեանքի ելեւէջներն ու յայտագրի առաջին երգի “Hello”-ի ստեղծագործութիւնը: Ան ի գիտութիւն ըսեմ որ այդ երգը հրապարակ իջած է 2015-ին եւ առաջին տարուան ընթացքին ծախուած է 17.4 միլիոն օրինակ:

Հարցազրոյցի ընթացքին ի յայտ եկաւ որ այդ երգի ստեղծագործութեան դրդապատճառը հետեւեալն է: Օփրայի հարցումին պատասխանելով՝ Անտել ըսաւ որ “Ես կ'ուզէի ինքզինքս գտնել:” I wanted to find myself.

Զարմանալի չէ՞, ես ալ պիտի պատասխանէի թէ “Ինչո՞ւ կորսուած էիր մինչեւ հիմա:” Դժբախտաբար այս հարցը համատարած է գէթ ամերիկայի մէջ: Մարդիկ փոքր տարիքէն կ'ամուսնանան եւ մի քանի տասնամեակ ետք՝ կ'երեւի թէ կը ձանձրանան այդ միօրինակ կեանքէն եւ կը դիմեն ամուսնալուծման, պատճառաբանելով թէ “Կ'ուզեմ գիտնալ թէ ո՞վ եմ ես:” I want to know who I am.

Է՛հ, մինչեւ հիմա չէի՞ր գիտեր թէ ով ես դուն . . . Կատակի համար ըսենք թէ “Եթէ գիտցար որ չորքոտանի կենդանի մըն ես՝ ի՞նչ պիտի ընես, անտառ պիտի երթաս եւ անոնց նման ապրիս:” Բայց դժբախտութիւնը այն է թէ մարդիկ ինչ որ ալ ըսեն կամ ինչ արտասովոր քայլ որ առնեն, կ'ընդունուին հասարակութեան կողմէ: Վայ է եկել մեզի՝ որ այսպիսի բաներու չենք հաւատար!

Շնորհակալութիւն՝ Ամերիկահայուն

ԳԵՈՐԳ ՊԵՏԻԿԵԱՆ

Նիւթը, հաւանաբար, բոլորի սրտին կրնայ չիօսիլ: Թերեւս...: Բայց...: Նախ տողերս սկսիմ այս անմեղ հարցումովս.-

-Արդե՞ք, որ՞ք ձեզի հարց տուած էք, որ իր ծննդավայրէն տարբեր օտար երկրի եւ կամ քաղաքի մը մէջ ապրող մէկը, քանի՞տարի պետք է, որ ապրած ըլլայ, որպէսզի այդ երկրին «երկրացի-տեղացին» կամ «քաղաքացին» կարենայ անուանուիլ կամ կոչուիլ:

Որովհետեւ եւ անկեղծօրէն, յաճախ ես ինծի հարց տուած եմ, թէ այսքան տասնամեակներ Ամերիկայի մէջ ապրելէ ետք, հիմա հայ-ամերիկացի՞ կը սեպուիմ, թէ ոչ՝ ամերիկահայ եւ կամ ամերիկաբնակ հալէպցի մը: Տարբերութիւն կայ:

Շատեր կրնան ըսել.-որո՞ւ հոգը: Ըսեմ՝ իմ հոգս: Այս հարցականը կ'ընեմ, որովհետեւ կար ժամանակ, երբ այս հսկայ երկիրը շրջապատող երկու ովկիանոսներէն շատ անդին կ'ապրէինք, մեզի համար ամերիկահայը «տարբեր» հայ մըն էր: Իր մասին շատ «բաներ» գրուած, խօսուած, ու ամէն առիթով արտայայտած էինք, երբեմն նոյնիսկ՝ յոռետես որակումներով: Իր արտաքինէն դատելով, նախ, միամտօրէն կը կարծէինք, որ այս հայը ուրիշ մէկը չէր, եթէ ո՛չ հարուստ մարդ մը, որ տուարները գրպանը լեցուցած եւ գլխուն ալ ամերիկեան նշանաւոր գլխարկը դրած, իր ուզած երկիրը կրնայ երթալ, իսկ մեզի հետ խօսած պահուն, իր տեղացիներուն նման բերանը ծռելով՝ հայերէն կը խօսէր: Վարժութիւն: Սովորութիւն: Բացառութիւնները միշտ յարգելի եղած են:

Բայց, ըլլայ մեծահարուստ կամ պարզ հիւր, չեմ գիտեր ինչո՞ւ, մենք այս հայէն միշտ որոշ «ակնկալիքներ» կամ «ակնկալութիւններ» ունեցած էինք եւ կարծեմ մինչեւ այսօր ալ, այդ ակնկալիքները կան, յաճախ բաց գիրքի նման եւ երբեմն ալ՝ ծածուկ:

Բարերարութիւն: Օգնութիւն: Ներդրում: Մէկ խօսքով՝տոյլար: Նորութիւններ չեն:

Անոր համար, ի պաշտօնէ կամ անպաշտօն, երբ մեր ապրած քաղաքը կամ երկիրը, եւ կամ մեր յաճախած դպրոցը եւ կամ ակումբը, «մեծ» ամերիկահայ մը այցելութեան գալու ըլլար, իրեն համար յատուկ հաւաքներ կը կազմակերպուէին եւ հրապարակային ձեւով ալ կը յարգուէր: Մենք ալ, չտեսի նման իր բերնէն «կախուած», զինք մտիկ կ'ընէինք: Նոյնիսկ ի պատիւ իրեն դասախօսութիւններ եւ ճաշկերոյթներ կեանքի կը կոչուէին: Իր հետ ժողովներ ու խորհրդակցութիւններ կը կատարուէին: Իրեն զանազան մտահոգութիւններ եւ ծրագիրներ կը ներկայացուէին: Պատմութիւնը վկայ, օրինակները շատ են: Դարձեալ «ակնկալութիւններ»:

Սակայն եւ այնպէս, կը կարծեմ, որ հապճեպ վճիռ տալու ժամանակը չէ: Որովհետեւ, ամերիկահայը, այս հսկայ երկիրը իր ոտքերը հագիւ հաստատած, միշտ ծրագրած էր քիչ մը գումար «շառնելէ» ետք, իր «Էրգիրը» վերադառնալ: Ու Մեծ եղեռնը վրայ հասնելով, մնացեալը, արդէն ձեզի ծանօթ է: Ան նաեւ, կեանքի կոչած էր իր հայրենակցական միութիւնը ու դաշտագնացութիւններ եւ պարահանդէսներ կազմակերպած: Մասնաւոր չմոռնանք, բոլորիս ծանօթ աշխարհահռչակ բարեսիրական՝ եւ մարդասիրական «Հայ Օգնութեան Խաչը» կամ «Միութիւն»ը հիմնած էր: Օրին իր հայ մամուլը ստեղծելով՝ զայն մասունքի նման պահած, իր եկեղեցիին եւ իր կեդրոնին կողքին:

Կրկնութեան գնով նաեւ ըսենք, որ այդ օրերուն իր շահած եւ կամ հանգանակած, ու սէնթ առ սէնթ հաւաքած ու խնայած տոյլարներէն միշտ բաժին հանած էր իր «Էրգիրն, ի՞ր պապենական տան, ի՞ր հայրենակիցին, նաեւ Սփիւռքեան միւս «հիւանդ» գաղութներուն եւ մանաւանդ անոնց ամենօրեայ վարժարաններէն, որբանոցներէն, պատսպարաններէն ներս տարիներով սաներ պահած եւ «կարդացուցած»: Իսկ հանրայայտ համալսարաններէ ներս, հայ կարիքաւոր եւ աշխատասէր ուսանողներուն ալ՝ կրթաթոշակներ տրամադրած:

Տեօրթեուցի Պենոն Վասիլեանի Յուշերը Չոր Մերճուման-Չորք Մարգպան

Շար. Նախորդ շաբաթէն

Օրը Շաբաթ էր, մեր խաղցած ատեն ուրիշ զինուորներ մեզի կը դիտէին: Այս անգամ ուրիշ զինուոր մը՝ «հետս կը խաղա՞ս» ըսաւ: «Ի՞նչու չէ», ըսի: Անոր ալ յաղթեցի երկու խաղ: Այս զինուորը բարկացած խաղաքարտերը պատռեց, շարտեց գետին: Իրեն ոչ ոք յաղթած է եղեր: Մեր *սերճանը* զիս կանչեց՝ «հոս եկուր, Նստիր,- ըսաւ,- ամէնուն յաղթեցիր, այս մեր սեղանին հաշիւը դուն պիտի տաս»: Ես ալ՝ «սիրով» ըսի, մէկ *օքա* նոր օղի ապսարեցի, սրճարանին դիմաց խորտիկ խորովող կար, մէկ *օքա* ալ խորտիկ պատուիրեցի, բերին՝ սկսանք չորս հոգիով խմել, ուրիշ *սերճան* մը եկաւ, անոր ալ՝ «հրամէ Նստիր մեզի հետ» ըսինք, ան ալ միացաւ, մէկ *օքա* նորէն օղի ուզեցինք, ան ալ խմեցինք գլուխնիս լաւ ուրախ եղաւ, ելանք գացինք զօրամաս, հոն շահած դրամը բաժնուեցանք երեքով, երկու ժամ հանգիստ ըրինք, վերջը իջանք քաղաք, գացինք սրճարան մը Նստանք, կերանք-խմեցինք հաշիւը *սերճանը* տուաւ, ժամը ինը եղաւ վերադարձանք պառնելու: Կիրակի առտու պտոյտի ելանք գիւղին մէջ, գետի եզերքի պարտեզները պտտեցանք, տեսանք գերմանացիներու շինած շոգեկառքի կամուրջը: Հինգհարիւր մէթը երկարութեամբ, տասը սիւներով կախուած կամուրջ մըն էր: Գերմանացիները ետ քաշուելուն՝ կամուրջը պայթեցուցած էին, այնպէս որ շոգեկառքը չէր կրնար գործել, փոքր Նաւակներ գետին մէկ կողմէն միւսը կ'անցնէին: Ֆրանսացիները սկսած էին նորոգել կամուրջը: Հսկայ ծառերու միջոցաւ վեց ամիսէն վերջացուցին նորոգութիւնը, շոգեկառքը սկսաւ գործել...

Մենք սկսանք մեր զինուորատեղի պարտեզներուն մէջ մեր արաբ զինուորներուն դրամները շահիլ թուղթ խաղալով... Շաբաթ եւ Կիրակի օրերը այնքապի Յովհաննէս աղային սրճարանի մէջ: Յովհաննէս աղային ըսի՝

- Բեզի միքանի խաղաքարտեր տամ, երբ ես ուզեմ, խաղալու ատեն ինծի կու տաս, ուրիշներուն չես տար իմ քարտերս:

- Ոչ, ես այդպէս բան չեմ ըներ,- ըսաւ:

- Բեզի շատ դրամ կու տամ,- ըսի,- յետոյ ամէնքը միատեսակ քարտ է, ի՞նչ պիտի ըլլայ:

- Ոչ,- ըսաւ, բայց ինքը ոչ մէկ բան չէր հասկնար եղածէն:

- Դուն գիտես, չես ուզեր մի ուզեր,- ելայ գացի խանութ մը, մէկ տասնեակ խաղաթուղթ գնեցի եօթանասուներկու դուրուշ տուի, երեք օրուան մէջ ամէն ինչ ձեւաւորեցի, ետ առաջուան նման տասնեակը շարեցի կայարան եկայ, հոն ծանօթ բեռնակիր մը կար, կանչեցի իրեն ըսի՝ առ այս քարտերը, կը տանիս Յովհաննէսին սրճարանը, Յովհաննէսին կ'ըսես՝ ես կայարանէն գողցայ ինչքան դրամ կու տաս տուր, ինչքան որ դրամ տայ՝ քեզի թող ըլլայ, ես ալ քեզի մէկ մեծիտիէ կու տամ: Բեռնակիրը ուրախանալով առաւ տարաւ: Օրը Շաբաթ էր, զինուորները արդէն ամսականները առած էին: Ժամը հինգ էր՝ գացինք սրճարան, Նստանք սկսանք խաղալ: Միքանի խաղ խաղացինք, մէկ առի մէկ տուի, չորս խաղ պարտուեցայ, միւսայդ ես երկու տրցակ քարտ պատռեցի, երրորդ մը բերին, բացի՝ ան ալ մեր քարտերէն չէր, մէկ առի մէկ տուի, ան ալ պատռեցի՝ իբր թէ բարկացած եմ, ուրիշ հաստ մը բերին բացի տեսայ ճիշտ մեր քարտերուն հասեր է, իր ունեցածները վերջացած են: Այդ օր ես ութհարիւր սուրիական լիրա շահեցայ:

Յաջորդ օր Կիրակի առաւօտեան մինչեւ գիշերուան տասներկուքը խաղցանք, հազար վեցհարիւր սուրիական շահեցայ: Ժամը տասներկուքէն ետք զինուորները գացին իրենց զօրամասերը, մենք երեքս՝ ես, *սերճանը* եւ Ռուբէնը մնացինք սրճարան: Յովհաննէս աղան քովս կանչեցի՝

- Շիշ մը օղի բեր, դուն ալ հրամէ մեզի հետ Նստէ խմենք,- ըսի: Օղին բերաւ Նստա, ըսի՝ Յովհաննէս աղա, առ աս հարիւր սուրիական լիրան, քեզի իմ կողմէն Նստէ: Ես երկու օր առաջ մէկ տասնեակ խաղաքարտ դրկեցի բեռնակիրի հետ, դուն ալ առի: Հիմա ես երկու օր է այդ քարտերով կը խաղամ, մէկը բան կը հասկնա՞յ: Այս զինուորները գիւղացիներ եւ պետեւիներ են բան մը չեն հասկնար: Այս գաղտնիքը երեքս գիտենք, ես ուզեցի դուն ալ դրամ շահիս, դուն չուզեցիր, բայց ես նորէն ալ ուզածս ըրի, հիմա Նայիր տեսնեմ քանի՞ տրցակ մնացած է այդ *կրոստ*:- Ելաւ բերաւ: Բաւական մնացած էր: Ըսի՝ ասոնք առանձին տեղ դիր, ուրիշներու չես տար, միայն իմ խաղացած ատեն ինծի կու տաս: Յովհաննէս աղա, այս հարիւր սուրիականը կու տամ, դուն կը տեսնես՝ միայն ես կը խաղամ, երկու ընկերներս կը Նստին ինծի կը դիտեն բան մը ըլլալու պարագային ինծի պաշտպանեն:

Յովհաննէս աղան ամէն ինչ հասկցաւ եւ համաձայն եղաւ հետս: Մենք ամէն տասնիկն օրը անգամ մը երկու հազար սուրիական կը շահէինք: Կառավարութիւնը զինուորներուն չէր խառնուեր, ֆրանսացիները արդէն կ'ուզէին որ զինուորներուն մօտ դրամ չմնայ:

1925. Ֆրանսացիներ գնդակահարած են Հչերը եւ Տիգրանը

1925 եղաւ, լսեցի թէ ֆրանսացիները ձերբակալէր են Հչերը, զէյթունցի Տիգրանը, Պասմաճեան Գեորգը, մսավաճառ Վարդիվառը, հասանալեցի Մարտիրոսը եւ մահուան դատապարտեր ու գնդակահարէր են: Տագրիս՝ Ասատուրին, քսան տարի բանտարկութիւն տուէր են, Մովսէսեան Արթինին՝ զինուորութենէ փախչելով Հչերին հետ ընկերութիւն ընելուն համար երկու տարի բանտարկութիւն տուէր են: Տագրս ճամփաները աշխատցնելու տարէր են, հոն հասանալեցի Արթինին հետ միասին իրենց վրայ հսկող ալճերիացի զինուորը սպանելով փախուստ տուէր են, յաջողէր են Պաղեստին մտնել ու ազատիլ:

1925 Մարտին քովս հաւաքուեցաւ չորսհարիւր անգլիական հնչուն ոսկի: Ապահով ըլլալու համար մասնաւոր գօտի մը շինեցի, մէջքս կապեցի: Ծարապալուսը փոքր քաղաք էր: Մերտինի կողմերէն հայեր 1921ին ճարապալուս եկեր էին, Մուսթաֆա Զեմալի գալէն ետք:

Օր մը ջուրի աղբիւրին մօտ կեցեր էի, անուշիկ մերտինցի աղջիկ մը եկաւ աղբիւր ձեռքը կուծ ջուր տանելու համար: Երբ այս աղջիկը տեսայ, անմիջապէս հաւնեցայ, տասնիկն տարեկան կար: Ըսի՝ «Ես այս աղջկան անպայման կ'ուզեմ»: Աղջիկը ջուրը լեցուց, ես ալ իրեն հետեւեցայ, տունին դուրսը մեծմայրիկ մը Նստած էր, մօտեցայ՝

- Բարեւ մայրիկ,- ըսի:

- Աստուծոյ բարեւ, տղաս, ո՞վ կը փնտռես,- ըսաւ:

- Ոչ մէկուն մայրիկ, դուք ո՞րտեղացի էք:

- Մենք մերտինցի ենք տղաս:

- Չըսե՞ս նորեկներ էք:

- Այո տղաս:

- Գիտե՞ս մայրիկ, մերտինցիները երգ մը ունին՝ «տերտինտէն Եօլիյորում տերտինտէն», տարտեղ կը մեռնիմ, ախ տարտեղ, ես ալ այդ երգի նման տարտէս կը մեռնիմ,- ըսի:

- Ախ տղաս, ի՞նչ տարտ ունիս, ըսէ Նայիմ,- ըսաւ մայրիկը:

- Մայրիկ ես քսանմէկ տարեկան եմ, ո՛չ պապա ո՛չ ալ մամա ունիմ, ես ինծի մամա-պապա կը փնտռեմ որ անոնց տղան ըլլամ:- Մայրիկը՝

- Հա-հա-հա,- խնդաց,- հասկցայ միտքդ, ուրեմն դուն հայրով մայրով աղջիկ մը կ'ուզես պսակուելու համար:

- Այո մայրիկ, ճիշտ այդպէս,- ըսի:

- Նստիր Նայիմ քովս,- ըսաւ, դեպի ներս ձայն տուաւ,- աղջիկ Մարի: Ներսէն՝ «այդ մեծմամա» ձայն մը ելաւ,- մեզի երկու գաւաթ սուրճ ըրէ բեր:- Ծախիլ աղջիկ մը սուրճը բերաւ, աղջկան Նայեցայ, տեսածս աղջիկը չէր: Սուրճը խմեցինք, գաւաթս դարձուցի ափսէին մէջ դրի, մայրիկը դեպի ներս ձայն մը եւս տուաւ՝ հարս:- «Հրամէ մամա» լսուեցաւ ներսէն, ըսաւ,- հոս եկուր Նայիմ:- Հարսը եկաւ,- հելէ հոս Նստիր սա երիտասարդ զինուորին սուրճի գաւաթին Նայիր տեսնենք ի՞նչ կ'ըսէ:- Հարսը գաւաթը ձեռքը առաւ, մէկ ինծի մէկ ալ գաւաթին Նայեցաւ՝

- Այս եղբայրը յանկարծ մէկու մը սիրահարէր է: Ուզածը պիտի ըլլայ, բայց ետ պիտի խանգարուի,- ըսաւ: Մայրիկը՝

- Այ աղջիկ, դուն ալ այնպիսի բան ըսիր, որ մարդու խելքը կը շուարցնես:

- Ի՞նչ գիտնամ մամա, գաւաթը այդպէս ցոյց կու տայ,- ըսաւ հարսը: Մայրիկը՝

- Աման տղաս, բախտին մի՛ Նայիր բախտագուշակէն ալ ետ մի մար կ'ըսեն,- ըսաւ: Ես մայրիկին ձեռքը համբուրեցի՝

- Առայժմ մնաք բարով ձեզի, հիմա ընկերներս զիս կը փնտռեն մայրիկ,- ըսի, քալեցի-գացի, աղբիւրին հոն կեցայ, սկսայ մտածել՝ արդեօք այս սուրճի Նայող կնկան ըսածները ճիշտ պիտի ելլեն: Մէջս հոգ մը Նստաւ: Հոն Նստած մնացի մտածկոտ, մէջ մըն ալ տեսայ մայրիկին տունը սուրճ հրամցնող աղջիկը եւ առաջին տեսածս աղջիկը միասին ջուրի կու գան: Եկան տեսան որ ես հոն Նստած եմ արագ-արագ կուծերը լեցուցին ուսերին առին գացին: Օրը Շաբաթ էր, չկրցայ մնալ այդտեղ, ելայ ուղղակի գացի ընկերներու պատմեցի եղածը: Ընկերներս ըսին՝ «վաղը Կիրակի է, մենք ալ երթանք տեսնենք»:

Եղեռնի հետքերով - 18

Տեօրթեոյցի Պենոն Վասիլեանի Յուշերը Չոր Մերճուման-Չորք Մարգապան

Սկիզբը Էջ 04

Այդ գիշեր աչքս քուն չմտաւ: Առաւօտ սուրճերնիս խմեցիք, ուղղակի գացիք աղբիւրի մօտերը, քիչ մը սպասեցիք երկու աղջիկները միասին եկան: Ընկերներուս ըսի՝ «Ետեւէն եկողն է»: Ընկերներս ալ հաւնեցան՝

- Պենոն, երթանք ուզենք ի՞նչ կ'ըսես,- ըսին: «Կ'ըլլայ»՝ կ'ըլլայ» ըսին, ուղղակի գացիք դակեցիք մայրիկին դուռը: Դուռը բացաւ գաւաթիս նայող հարսը, զիս տեսնելուն պէս ճանչցաւ՝ «հրամեցէք զինուոր եղբայրներ» ըսաւ: Ներս մտանք, մայրիկը՝ «հրամեցէք զինուոր ծագուկներս, նստեցէք» ըսաւ: Մենք նստանք, մայրիկը հարսին ըսաւ՝ «շուտով սուրճ բերէք թող խմեն, վերջը կը հարցնենք ովքեր են»: Ես անմիջապէս՝

- Կը ներես մայրիկ, մենք սուրճ խմելու չենք եկած, եկած ենք կամուրջը անցնելու, կ'ուզենք գիտնալ ձեր դրացիները ովքեր են, որտեղացի են, քեզմէ հասկնալու եկանք:

- Օհ, հասկցայ տղաներս, հելէ սուրճ մը խմենք, այդ ալ դիրին է կը հասկնանք:

Սուրճը խմեցիք, մայրիկը հարսին՝

- Գնա Միսաք աղան կանչէ, մեզի թող գայ,- ըսաւ: Միսաք աղան եւ տիկինը եկան:

- Բարի եկեր էք,- ըսին:

- Բարի տեսանք,- ըսինք: Մայրիկը անմիջապէս ըսաւ՝

- Միսաք աղա, այս զինուորի տղան քու աղջիկդ՝ Էլմաստը տեսեր է, անոր համար եկեր են:

- Բարի եկեր են, բայց ես զինուորի աղջիկ չեմ տար, յետոյ աղջիկս տասնհինգ տարեկան է, տակաւին պզտիկ է ամուսնանալու,- ըսաւ: Ընկերս՝ Թորոսը, երեսունհինգ տարեկան մարդ էր, ըսաւ՝

- Միսաք աղա, մենք ալ անմիջապէս առնող-տանողը չենք, դեռ վեց ամիս ունինք, մեր տղան ալ քսան տարեկան է: Յետոյ աղջիկ մը տասնչորս տարեկանէն ետք հարս կրնայ երթալ եւ տղան ալ աղջիկէն հինգ-վեց տարեկան մեծ պէտք է ըլլայ: Մենք եկեր ենք խօսք մը վերջացնենք, վեց ամիս վերջ զինուորութիւնը կը վերջանայ, այդ ժամանակ հարսնիք կ'ըլլայ:- Միսաք աղային կինը միջամտեց՝

- Ոչ ինքը մեզի գիտէ, ոչ ալ մենք զինք: Պէտք է իրար հարց ու փորձ ընել, իրար չճանչցած ի՞նչպէս կ'ըլլայ:- Թորոսը խօսքի մէջ մտաւ՝

- Մենք տեօրթեոյցի ենք, ինծմէ հարցուցէք, այս տղան շատ լաւ կը ճանչնամ, առանձին տղայ մըն է, հայրը-մայրը գաղթէն ետ չվերադարձան, դուք ողջ եղէք՝ մեռան, ուրիշ մէկը չունի, անոր համար հայրով-մայրով աղջիկ մը կ'ուզէ որ ամուսնանայ անոնց հայր-մայր ըսէ: Մենք ալ հարցնելու պէտք չունինք զիտներ էինք թէ մարտիկն էր: Միսաք աղան ըսաւ՝

- Նայինք, մտածենք, տասնհինգ օր ետք մենք ձեզի լուր կու տանք:- Ընկերս, Ռուբէնը ըսաւ՝

- Սա ձեր աղջիկը կանչեցէք, մէյ մը մենք ալ տեսնենք:- Մայրիկը անտեղէն ըսաւ՝

- Հարս, գնա կանչէ թող գայ, պիտի չուտեն ես:- Աղջիկը ամչնալով ներս մտաւ, մայրիկը՝ աղջիկս, Էլմաստ բաժակ մը ջուր տուր ալ խմեմ:- Աղջիկը ջուրը բերաւ, գլուխը վար հրամցուց մայրիկին, երկու քայլ ետ գնաց ձեռքերը կուրծքին դրաւ սպասեց: Մայրիկը ջուրը խմեց, գաւաթը երկարեց, աղջիկը - գլուխը գետին - գաւաթը առաւ, ետ-ետ գնաց: Զիչ մը ետք տեսանք ափսէի մէջ վեց գաւաթ սուրճ բերաւ մեզի հրամցուց: Մենք չառինք, ըսինք՝ «առաջ մեծերուն հրամցուր, վերջը մենք կ'առնենք»: Աղջկան մայրը՝

- Դուք հիւր էք, առաջ դուք պէտք է առնէք,- ըսաւ: Սուրճը առաջ մեզի հրամցուց վերջը մայրիկին եւ փորն ու մօրը: Սուրճը միւսչեւ խմենք ափսէն ձեռքը սպասեց, վերջը գաւաթները առաւ գնաց: Կես ժամ մը աստեղէն-անտեղէն խօսեցանք, ելանք շնորհակալութիւն յայտնեցինք մայրիկին եւ իրենց «մաք բարով» ըսինք դուրս ելանք:

- Ինչ կրթուած աղջիկ էր,- ըսաւ Թորոսը:

Ես այլեւս իրեն չտեսնել չեմ կրնարկոր, ամէն իրիկուն աղբիւր կ'երթամ որպէսզի Էլմաստը տեսնեմ, երբեմն կը տեսնեմ, երբեմն չեմ տեսներ, արդէն առանձին ալ չի գար, մայրիկին թոռնիկին հետ կու գայ:

Օր մը հինգ մէթր հագուստով կերպաս առի տարի մայրիկին ըսի՝

- Սա կերպասը քեզի համար հագուստ մը կարել տուր,- երկու սուրիական լիրա ալ տուի որ կարել տայ: Մայրիկը՝

- Աս ի՞նչ նեղութիւն կ'ընես տղաս,- ըսաւ:

- Մայրիկ սա ինծի համար երբեք նեղութիւն չէ,- ըսի ձգեցի ելայ դէպի դուռը քալեցի, ետեւէս կանչեց,- եկուր մի՛ երթար, գոնէ սուրճ մը խմէ:

- Մայրիկ ուրիշ անգամ, հիմա գործ մը ունիմ, պէտք է երթամ,- ըսի գացի: Չորս օր ետք քիչ մը աղանդեր առի գացի մայրիկին տունը, դուռը զարկի՝ «հրամէ» ըսին, ներս մտայ, տեսայ Էլմաստը հոն էր: Չիս տեսաւ՝ շուտով անհետացաւ: Մայրիկը՝

- Հրամէ տղաս, նստիր,- ըսաւ: Նստայ սուրճ խմեցի:

- Ի՞նչ կ'ըսես մայրիկ,- ըսի:

- Տղաս, մի՛ վախնար, քանի որ ես կամ գործին մէջ, այս գործը կ'ըլլայ:

- Ուրեմն ես պատրաստութիւն տեսնեմ, մայրիկ,- ըսի: Ես շատ ուրախացայ, շուկայ գացի դերձակի մը մօտ մտայ ըսի՝ ինծի հատ մը սիւնի քոսթիւմ պիտի կարես, ի՞նչ կերպաս ունիս բեր տեսնեմ:- Բերաւ երեք-չորս տեսակ, «ո՞րմէն կ'ուզես» ըսաւ: Մէկը հաւնեցայ,- այս կերպասը կ'ուզեմ,- ըսի:

- Ասի շատ սուղ է,- ըսաւ դերձակը,- դուն զինուոր ես, չես կրնար ասոր արժէքը տալ: Իրեն ըսի՝

- Ես քեզմէ զինը չեմ հարցներ, ես ասիկա կ'ուզեմ,- ըսի,- եւ երեք օրէն պատրաստ ըլլալը կ'ուզեմ:

- Շատ լաւ, գլխու վրայ պատրաստ կ'ըլլայ: Քսան ոսկի պէտք է վճարես պարոն:

- Լաւ, քովս ոսկի դրամ չունիմ հիմա, սուրիական լիրա կարելի՞ է պարոն,- ըսի, գրպանէս տրցակ մը սուրիական լիրա հանեցի, մէջէն քսանհինգնոց մը տուի, ըսի՝ Շաբաթ օրուան անպայման պատրաստ կ'ըլլայ:- Սուրճը հրամցուց՝ խմեցի, գացի ոսկերիչի խանութը, տեսայ ամէն ինչ պատրաստ կայ, ոսկերիչին հարցուցի թէ Կիրակի օրը առաւօտ խանութը կը բացուի՞ թէ՞ ոչ: Ըսին «բաց է», գացի ընկերոջս Ռուբէնին տունը, ինք ամուսնացած էր եւ տիկինը հոն իր քովը բերած էր, ուրիշ տեօրթեոյցի մը կար, ան ալ իր տիկնոջ հետ հոն կ'ապրէր անունը Միսաք էր, գացի անոնց ալ ըսի՝ այս Կիրակի պիտի նշանուիմ, դուք ալ հրաւիրուած էք:

- Անշուշտ Պենոն պիտի գանք,- ըսին: Հոն մարտիկնցի տիկին մը նստած էր՝ «որո՞ւ աղջկան հետ պիտի նշանուիս» հարցուց:

- Ձեր մարտիկնցի Միսաք աղային աղջկան, Էլմաստին հետ ըսի:

- Օ, շատ գեղեցիկ աղջիկ է մանաւանդ ալ դեռ տասնչորս տարեկան է, եթէ ուզես՝ ես ալ կու գամ,- ըսաւ:

- Եթէ գաս՝ լաւ կ'ընես, ուրախ կ'ըլլամ,- ըսի, վերջը գացի Թորոսին, ան ալ ուրախացաւ, մեր սերճանը՝ «ես ալ կու գամ» ըսաւ:

- Դուն արդէն առաջին հրաւիրեալն ես,- ըսի սերճանին:

Շաբաթ օր Ռուբէնին տունը լուր դրկեցին որ թող հրամեն գան Կիրակի ժամը երեքին: Մենք Կիրակի առաւօտ հաւաքուեցանք Ռուբէնին տունը, ես իմ ոչ-զինուորական քոսթիւմս հագայ, երեք տիկինները առի, միասին գացինք ոսկերիչին խանութը, ինծի համար մատանի մը հաւնեցայ, տիկինները Էլմաստին համար երեք մատանի ուզեցին տանիլ, քանի որ մատին չափը չէինք գիտեր: Ոսկերիչին ըսի՝ երկուքը ետ պիտի վերադարձնենք՝ «շատ լաւ» ըսաւ, զինը վճարեցի, գացինք շուկայ՝ ինչ որ պէտք էր առինք, տուն վերադարձանք, նստանք կերակը-խմեցինք, երթալու ժամը եղաւ, գացինք դուռը դակեցինք մեզ ընդունեցին, նստանք սկսանք զրուցել: Թորոսը ըսաւ՝

- Միսաք աղա, եկողին «ինչու՞ եկար» չե՞ն ըսեր, մենք եկեր ենք քու աղջկան՝ Էլմաստին ձեռքը ուզելու, Աստուծոյ կամքով, սա մեր ճահիլ տղուն համար:- Միսաք աղան՝

- Բարի եկեր էք, բայց ես իմ աղջիկը չեմ կրնար զինուորի հարս տալ զինուորութիւնը թող վերջացնէ վերջը եկէք ուզեցէք, բարին Աստուծմէ:- Թորոսն ալ ըսաւ՝

- Մենք հիմա առնող-տանողը չենք, հիմա եկեր ենք նշան մը դնենք, վեց ամիս յետոյ զինուորութիւնը կը վերջանայ այդ ժամանակ հարսանիք կ'ըլլայ:- Վերջը ներկաները ամէն մէկը խօսք առաւ, ամէն մէկը բան մը ըսաւ, վերջաւորութեան՝ «շնորհաւոր ըլլայ» ըսին:

Անմիջապէս մեր երեք տիկինները ինչ որ տարեր էինք սեղանի վրայ դրին, ըսին՝

- Ու՞ր է աղջիկը, ինք ալ պէտք է գայ:- Աղջիկը եկաւ, մօր քով նստաւ,- չ'ըլլար, Պենոնին քով պէտք է գայ,- ըսին, բերին քովս նստեցուցին: Իմ մատանիս եւ Էլմաստին համար մատանիները մէկտեղ դրած էին, հանեցին ըսին,- Պենոն, նայի՛ր ո՞րմէն յարմար է Էլմաստին մատին նշանը անցուր:

Շաբ. յաջորդ շաբաթ

Շնորհակալություն՝ Ամերիկահայուն

Սկիզբը էջ 03

Այս բոլորը հարկաւ զոհաբեր ոգիով, ու հայու պարտականութեան արժանավայել գիտակցութեամբ: Ան նաեւ ազատ հայրենիքի գաղափարը մեծ զոհողութիւններով վառ պահած է իր կեդրոններէն, միօրեայ դպրոցներէն ներս ու հայրենակցական միութիւններուն մօտ: Այս բոլորը պարզ աշխատանքներ չէին եւ չեն եղած...երբեք: Ժամանակի, մարդուժի, հաւատքի եւ մեծ նիւթականի, զոհողութեան եւ զոհաբերութեան կը կարօտէին: Անոր համար, մանկութենէ երիտասարդութիւն անցնող սերունդին, նաեւ իր ուժերուն ներած չափով, ծուլումի եւ կորուստի ճակերէն փրկելու համար, իր գիտցած ձեւով «խոչընդոտներուն» դէմ պայքարած էր, իր յաջորդներուն յիշեցնելով հայու հետ ընտանիք կազմելու անհրաժեշտութիւնը, քրտնաթոր եւ գերմարդկային ճիգով:

Այս «աշխատանքներուն» կողքին, նաեւ պետք է ըսել, որ ան շատ մօտէն հետեւելով Միջին Արեւելքի մէջ ապրող իր հայրենակիցներուն ազգակերտումի եւ ազգապահպանման համար տարուած ազգային ճիգերուն, նիւթապէս ու բարոյապէս գնահատած էր ու տակաւին: Ինքնաշարժներու եւ կամ մեծ ու փոքր «Ֆաթիքներուն», ընդարձակ եւ արեւոտ դաշտերու եւ այգիներու մէջ չարաչար աշխատելով, տուն տեղ եղած էր, եւ նոր դիրքերու հասած: Նաեւ հաւատարմօրէն ծառայած էր այս երկրին, իր տուրքերը վճարելով եւ իր զաւակներն ալ անոր բանակին յանձնելով: Ու շնորհիւ իր աշխատասիրութեան եւ խելացիութեան, յաճախ զանազան նահանգներէ ներս մեծ պատիւներու ու բարձր պաշտօններու արժանացած: Բայց միւս կողմէ ալ, համբերութեամբ դիմացած էր տեղացիի եւ միւս «օտարներուն» նախանձին, ատելութեան եւ անոնց նուաստացուցիչ արտայայտութիւններուն ու տոկացած:

Եւ ահա տասնամեակներ ետք, երբ կամայ թէ ակամայ, աշխարհի ամեն կողմերէն, հայեր այս երկիրը բնակութիւն հաստատած էին, անոնք բոլորն ալ իրենց նոր կեանքին համար գտած էին ամերիկահայուն պատրաստած

«թթխմորը»՝ եկեղեցի..., մամուլ..., գիր-գրականութիւն ...կեդրոն..., միութիւն... եւ այլն:

Իսկ մեր կարգին, մենք ալ օր մը, երբ բազմութիւններով, մեր «գիտցածն» ու «չգիտցածը», մեր աւանդութիւններն ու սովորութիւնները, մեր միութիւններու հին ու նոր կանոնագրերն ու մեր ժողովներուն բերնի ծամօն դարձած «ըստ կարգի»ները մեզի հետ հաւաքելով հետեւնիս հոս բերինք, ու հոս ալ հաստատուեցանք եւ «թիւ» դարձանք այս հսկայ խառնարան-բազմութեան մէջ, առաջին օրէն սկսանք քննադատութեան: Մեզմէ առաջ կայք հաստատած, տեղացի հայր քննադատեցինք: Որովհետեւ մեր տեսածը, մեր ակնկալածէն տարբեր էր: Դժգոհանքով սկսանք արտայայտուիլ: Տեղացի հայերուն «ըրաճները» չհանեցանք: Որովհետեւ, միայն մենք էինք «իսկական» հայերը: Անոր համար (տեղացի-եկուոր) ունեցանք սուր եւ լուրջ «բախումներ»: Խրտչեցուցինք:

Չուզեցինք «եղածը» գնահատել: Առանց ճանչնալու այս երկրին օրէնքներն ու կանոնները ու նաեւ իրենց աշխատանքային ձեւերն ու կերպերը, անընդհատ ուղղութիւններ տուինք: Օրինակները շատ են: Չուզեցինք օգտուիլ իրենց փորձառութենէն: Ապա յետոյ, քանի մը տարիներ ետք, երբ ոտքերնիս քիչ-շատ հաստատած էինք, տուն-տեղ, գործ-գործատեղիի տերեր դարձանք, եւ իրարարայաջորդ դպրոցներ, եկեղեցի, միութիւններ եւ կեդրոններ հիմնած, մենք ալ իրենց նման ապրեցանք վիճակներու նոյն, անօրինակ եւ կծու խառնուրդը, իր բազմաճիւղ ազգային մտահոգութեան ալիքներով: Ու այն ժամանակ միայն, զարմանքը թափուեցաւ մեր մտքերուն մէջ, եւ հասկացանք, եւ սթափեցանք, որ այս մարդիկը, ժամանակին, իրենց գերագոյն զոհողութիւններով, նիւթապէս ու բարոյապէս որքա՜ն օգտակար հանդիսացած էին մեզի, ովկիանոսներէն անդին ապրող յետ եղեռնի սերունդներու, որպէսզի մենք՝ հո՛ն, հայրենիքէն հեռու, իբրեւ լաւ հայեր ապրէինք, գոյատեւէինք, դպրոց եւ ակումբ, եկեղեցի ունենայինք ու զանոնք պահէինք:

Անոր համար, զոհաբանութեան նուիրուած այս օրուան առթիւ, թէեւ քիչ մը ուշ, ահա՛, հրապարակային եւ երախտապարտ «Փառք ու Հազար Պատիւ» մը՝ մեր «հին» ու «նոր» բոլոր ամերիկահայերուն:

Ձեր վարձքը՝ կատար:

Հայկական Լուրեր

Սոչիի Եռակողմ Հանդիպումը Կայացաւ

Սկիզբը էջ 02

Մենք հաւաքուած ենք՝ հետագային նման միջադէպերէն խուսափելու համար», ըսաւ Ռուսիոյ նախագահը:

Վատիմիր Փութին ամենակարեւորը համարեց այն, որ պայմաններ կը ստեղծուին հետագայ բնականոն, խաղաղ կեանքի համար եւ հիմքեր կան ենթադրելու, որ մօտ ապագային իրենք պիտի կարենան ոչ միայն հաստատել ճանապարհային հաղորդակցութիւններու ապաշրջափակման վերաբերեալ համապատասխան խումբի աշխատանքը, այլեւ կայացնել անհրաժեշտ որոշումները: «Կը կարծեմ՝ սա է մեր բոլոր ջանքերուն նպատակը՝ պայմաններ ստեղծել տարածաշրջանի վերածնունդի համար, որպէսզի մարդիկ իրենց ապահով զգան, իսկ տնտեսութիւնը՝ զարգանայ», շեշտեց Ռուսիոյ նախագահը:

Իր կարգին, վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան նշած է, որ Հայաստանը պատրաստ է անցնելու Ատրպէյճանի հետ սահմանազատման եւ սահմանագծման գործընթացին: «Ես բազմիցս յայտարարել եմ, որ Հայաստանը պատրաստ է անցնելու սահմանազատման և սահմանագծման գործընթացին: Հաղորդակցութիւններու ապաշրջափակման թեման եւս շատ կարեւոր է հայկական կողմին համար: Հայկական կողմը անկեղծ հետաքրքրուած է այս հարցերու լուծմամբ, ինչպէս նաեւ Ատրպէյճանի հետ խաղաղութեան

բանակցութիւններով:

Ատրպէյճանի նախագահ Իլիյա Ալիեւ նշած է. «Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի միջեւ սահմանագծում չկայ, ուստի մենք բազմիցս հրապարակաւ յայտարարած ենք, որ պատրաստ ենք հրատապ սահմանազատման գործընթաց սկսելու:

Մենք նաեւ հրապարակաւ առաջարկած ենք հայկական կողմին սկսիլ աշխատանքը խաղաղութեան պայմանագրին վրայ՝ առճակատման վերջ դնելու համար, որպէսզի ճանչնանք միմեանց տարածքային ամբողջականութիւնն ու ինքնիշխանութիւնը, որպէսզի ապագային ապրինք որպէս հարեւաններ եւ սորվինք նորովի ապրիլ որպէս հարեւաններ»:

Միջազգային Լուրեր

ԱՄՆ Մուտք Գործողները Պարտաւոր Պիտի Ըլլան «Քովիտ»-ի Պատուաստման Տեղեկանք Յոյց Տալու

ԱՄՆ իշխանութիւնները Յունուար 22-էն մտադիր են պատուաստման մասին հաւաստագրի տրամադրման պահանջ տարածել այն օտարերկրացիներուն վրայ, որոնք երկրի ցամաքային սահմանը կը հատեն ըստ անհրաժեշտութեան, այլ ոչ թէ զբօսաշրջութեան նպատակով:

Այդ խմբակին մէջ կը դասուին արտասահմանեան պետութիւններու քաղաքացիները, որոնք հարկադրուած են սահման հատել ծառայողական պատճառներով, որոնց շարքին են հեռազնայ վարորդները, արտասահմանյան

պետութիւններու եւ անոնց՝ տարբեր արտակարգ պատահարներու դէմ պայքարի մարմիններու ներկայացուցիչները:

Կեցութեան վկայագիր ունեցողներուն կանոնը չի վերաբերիր: Հաւաստագիր պիտի պահանջուի նաև ջրային սահմանները հատելու: Մանրասմանները պաշտօնապէս պիտի հրապարակուին աւելի ուշ:

Նոյեմբեր 8-ին ԱՄՆ սկսած է երկիր ժամանող օտարերկրացիներէն պահանջել վկայական «Քովիտ»-ի դէմ լրիւ պատուաստում անցնելու մասին: Կ'ընդունուին սոսկ այն պատրաստուկներով պատուաստման մասին տեղեկանքները, որոնք հաւանութեան արժանացած են ԱՄՆ-ի բժշկական կարգաւորիչի կամ Առողջապահութեան համաշխարհային կազմակերպութեան (ԱՀԿ) կողմէ:

Ազատութի՛ւն, Թէ ճնշում. «Հակաիւթոփիա»

ՊԻԱՆՔԱ ՍԱՐԸԱՍԼԱՆ

«Հակաիւթոփիա» բառը յաճախ կ'օգտագործուի *իւթոփիայի* հակառակ պատկերը արտայայտելու համար: Բայց երբ այս բառը առաջին անգամ օգտագործուեցաւ ճորճ Սթիուըրտ Միլի կողմէ՝ Միացեալ Թագաւորութեան երեսփոխանական պալատին մէջ, 1868 թուականին ունեցած ելոյթի ընթացքին, այսքան չէր համապատասխաներ ներկայ իմաստին: Իր ելոյթին մէջ Միլ կը պնդէր, որ անհնար է ստեղծել *իւթոփիա*՝ յայտնելով, որ *իւթոփիան* տեսութիւնն ու ընկերային զարգացումը կախեալ են բնութեան օրէնքներէն, որոնք չեն կրնար փոխուիլ մարդու կամքով: Սա կը նշանակէր, որ բոլոր *իւթոփիաները* անխուսափելիօրէն դատապարտուած էին ձախողման: Ուստի Միլ, որ *իւթոփիստ* գրողներու գաղափարները գործնականութեան տեսակէտէ թերի կը համարէր, այս բոլոր գրողները կը դիտարկէր՝ որպէս հակա*իւթոփիք*: Հետեւաբար, զանազանի է, որ հակա*իւթոփիա* բառը այսօր կը վերաբերի այն հասարակութեան, որու մաս կազմող անհատներ չափէն աւելի ճնշուած են, իրենց անձնական ազատութիւնները ոչնչացած են, իսկ ստեղծագործականութիւնը՝ վերահսկուած: Հակա*իւթոփիան*, ինչպէս գիտենք, կը նկարագրէ անխիղճ պետական համակարգի դաժանութիւնը մարդոց յոյսերու եւ ձգտումներու առջեւ: Հակա*իւթոփիք* վէպ մը չափազանց ազդեցիկ է *իւթոփիք* վէպերու բաղադրամասը: *Իւթոփիք* վէպը, որ կ'անդրադառնայ մարդկութեան տեսլականին եւ այն մասին, թէ ինչպէս իրականութիւն կը դառնայ կատարեալ հասարակութիւնը, միշտ չի կրնար համոզել մեծամասնութիւնը: Միւս կողմէ, հակա*իւթոփիք* վէպը յստակ կը տեղեկացնէ որոշ ընկերային, քաղաքական կամ փորձագիտական ընթացքներու արդիւնքներուն մասին՝ սարսափելի նկարագրութիւններով:

Հակա*իւթոփիայի* հետքը կարելի է գտնել Էմիլ Սոլվէյքի «Le monde tel qu'il sera» (1846) գիրքին մէջ, որով ան կը կանխատեսէ, թէ առեւտրական յարաբերութիւնները մարդկութիւնը կը ստրկացնէ առեւտրական ընկերութիւններու կամ պետական համակարգի: Միւս կողմէ, Իկնատիուս Տոնըլի «Սեզարի սիւնը» վէպին մէջ կանխատեսած է, որ պետական իշխանութիւնները հեշտութեամբ կրնան իյնալ պատեհապաշտ մարդոց ձեռքին: Ճէք Լանտըն իր «Երկաթեայ կրունկ» վէպով քայլ մը յառաջ գացած է հակա*իւթոփիք* վէպերու շարքին:

Բոլոր հակա*իւթոփիաները* ամենայայտնին է ճորճ Օրուէլի «1984» վէպը: Գիրքին մէջ նշուած տարին այժմ մեզի համար նոյնքան հեռաւոր անցեալ է, որքան հեռաւոր ապագայ էր Օրուէլի համար, սակայն, այն կը ցոլացնէ ճնշող վարչակարգի դրուագներ: Վէպը կը պատմէ ամբողջատիրական պետութեան մը մասին, ուր մարդիկ կ'ենթարկուին խիստ կանոններու, մշտապէս կը վերահսկուին «մեծ եղբօր» կամ «մտքի ոստիկան»ներու կողմէ:

Օրուէլ «1984»-ը գրի արած է՝ ազդուելով Եւկենի Չամեաթիսի «Մենք» վէպէն, որ հրատարակուած է 1920 թուականին: Վէպը 1927 թուականէն յետոյ արգիւտուած է Խորհրդային Միութեան կողմէ, երբ տարածուած է կրճատուած տարբերակը: Գիրքը անգլերէն թարգմանութեամբ լոյս տեսած է 1924 թուականին՝ առանց Չամեաթիսի

թոյլտուութեան: Այդ ժամանակ Օրուէլ ընթերցած է գիրքը, որ կը պատմէ հեռաւոր ապագայի մասին՝ ծայրայեղ մենատիրական քաղաքատնութեան մէջ՝ շրջապատուած կանաչ պատով ու անջատուած «յետաիդոքալիփիք» աշխարհէն: 200 տարի տեւած պատերազմէն յետոյ մարդկութեան մեծ մասը ոչնչացած է: Ամեն ինչ կառավարութեան վերահսկողութեան տակ է՝ ներառեալ ուտելը կամ յարաբերութիւններ հաստատելը: Ոչ ոք իրաւունք ունի ինքնուրոյն մտածելու կամ ստեղծագործելու:

Մինչ այդ, ամբողջատիրական վարչակարգերը կանխագուշակող գիրքը կը համարուի ամերիկացի սննդաբան Միլօ Հասթինկսի «Անվերջ գիշերուայ քաղաքը» (1920), որ, զարմանալիօրէն, կը վերաբերի ճնշող, հակասեմական վարչակարգի մը՝ Պերլիսի մէջ: Առաջին համաշխարհային պատերազմը նոր աւարտած է եւ Գերմանիա բռնած է արմատական ճանապարհը՝ մարդկային տեսակը վերածելու ամբողջովին կարգապահ ու հնազանդ «գերցեղ»ի մը՝ Պերլիսի փակ տանիքին տակ: Հիթլերի իշխանութեան գլուխ գալը եւ անոր հետգիտէն ընդլայնող բռնատիրութիւնը ներգործեցին նախապատերազմեան գրեթէ բոլոր հակա*իւթոփիաներուն*: Օրինակ՝ Ժոզեֆ Օնէլի «Երկիրը Անգիոյ տակ» (1935) կը նկարագրէ ամբողջատիրական հասարակութիւն մը, որ կ'ապրի ստորգետնեայ քարայրներու մէջ ու կը կատարուի մտքի հսկողութիւն: Զաթարիսա Պուրտեքիսի գրի առած «Սվասթիքայի գիշերները» (1937) կը նկարագրէ աշխարհ մը, ուր կը գերիշխեն Գեմանիան եւ ճաբոնը եւ կիներ կը պահուին ճամբարներու մէջ, իսկ հրեաները կ'ոչնչացուին:

Վերջին ժամանակներու ամենայայտնի հակա*իւթոփիք* հատորը Մարկեթ Էթուուտի «Աղախնի պատմութիւն» (1985) է: Գիրքը կը պատմէ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու կառավարութեան տապալումը եւ ամբողջատիրական վարչակարգի հաստատումը: Կիներ մեկուսացուած են, անոնք հեղինակութիւն չունին եւ բաժնուած են դասակարգերու: Էլթընի Պուրճէս իր «Լարովի նարինջ» գիրքին մէջ ձեռով մը իր մտահոգութիւններն ու անհանգստութիւնները յայտնած է երիտասարդութեան այդ ժամանակուայ ընթացքին եւ անչափահասներու աճող յանցագործութիւններուն մասին: Ան կը նկարագրէ աշխարհ մը, ուր երիտասարդները ընկերութեան դէմ հոգեկան խանգարում ունին, իսկ կառավարութիւնը կը կիրառէ միտքի վերահսկողութեան ձեւեր՝ վերականգնելու համար անոնց մտային առողջութիւնը: Հեղինակները ցոյց տուած են, թէ որքան դժուար է հակա*իւթոփիա* ստեղծել ազդուելով որեւէ ճնշող կամ անհանգստացնող պայմաններէն՝ ապացուցանելով, որ աշխարհի համար աւելի հնարաւորութիւն կայ ընկողմէն հակա*իւթոփիայի* մղձաւանջի մէջ, քան *իւթոփիան* իրականութիւն դարձնելու:

ԲԱՆ ՈՒ ԳԻՐ

Ողորմիր գիս մի բարեւ,
Ամենքս ենք մարդ, ամենքիսս է արեւ,
Կեանքն էլ կարճ է հենց մի երազ,
Տարբեր են ճառերը, նոյնն է ամենքի թաս:
Հարկ չէ քմծիծաղ նեղ ու բարակ,
Պրագմէիր գիս մի ժպիտ հասարակ,
Ամենքս ենք մարդ, ամենքիսս է երկինք,
Թէ երկրի վրայ ունինք քրեր ու ախարտիւնք:

ՎՐՈՒՅՐ ԳԱՅԻ

ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՕՐԱՅՈՅՑ

27 2021
ՆՈՅԵՄԲԵՐ

Կրկ	Երկ	Երք	Չրք	Հնգ	Ուրք	Շբթ
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

ԺԵՐԱՐ ԲԱՄՊՈՒԶԵՆԱՆ

(1941)

«Գեղեցիկ հարճը հայելին մէջ»

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏԻ ՀԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Լիբանանի Տիգրանակերտի Հայրենակցական Միության անդամական ընդհանուր ժողովը, տեղի պիտի ունենայ Շաբաթ, 4 Դեկտեմբեր 2021-ին երեկոյան ժամը 6ին, Պուրճ Համուտի Հայ Կաթողիկե Մեսրոպեան բարձրագույն վարժարանի Ֆարաճեան լսարանին մեջ:

Օրակարգ

- Ընթացաւարտ վարչութեան երկամեայ նիւթաբարոյական գործունեութեան քննարկում:
- Նոր վարչութեան ընտրութիւն:

Ծանօթ

Ներկաներուն թիւը մեծամասնութիւն պիտի նկատուի երեկոյեան ժամը 6:30ին:

Պէյրուօ, Լիբանան

Թրքական Բարքեր

Այժմեան Թուրքիոյ Մէջ Գանձ Որոնողները Աւերած են Հայկական Հոգուոց Վանքը

Այժմեան Թուրքիոյ տարածքին մէջ գտնուող Վանի Կիւրփընար (Հայոց ծոր) եւ Չաթաք շրջաններուն միջեւ՝ Արաքսի ափին գտնուող հայկական պատմական Հոգուոց (Հոգեաց, Հոգոց) վանքը աւերուած է գանձ որոնողներու կողմէ եւ այժմ ոչնչացման եզրին է: Այս մասին կը հաղորդէ Ermenihaber.am-ը՝ վկայակոչելով Hakkariobjektifhaber.com-ը:

«Van CEVDER» պատմական յուշարձաններու պահպանութեան միութեան ղեկավարներէն Ալի Զալչըքը յայտնած է, որ գանձ որոնողները վանքի բոլոր քարերը տեղահան ըրած են:

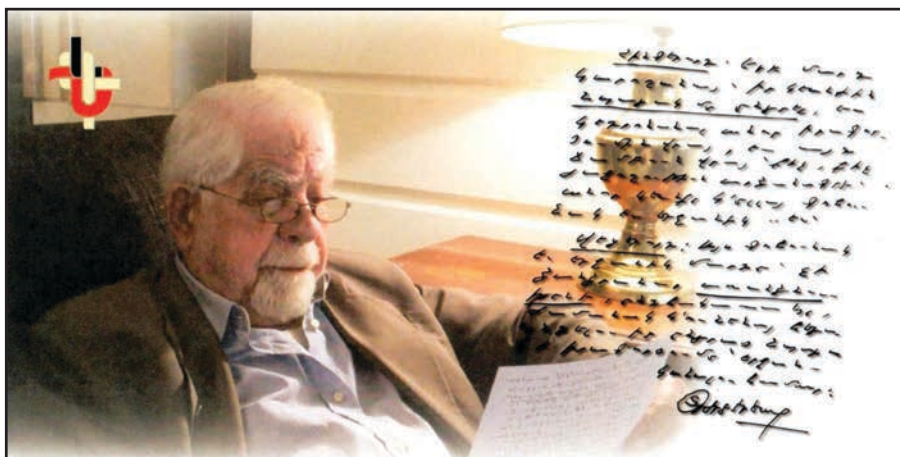
«Ասիկա վայրագութիւն է», - նշած է Զալչըքը՝ ընդգծելով, որ, առանց այդ ալ, այժմ գրեթէ անհնար է մուտք գործել տարիներ շարունակ որպէս անասնագոմ օգտագործուող սրբատեղի՝ այնտեղ առկայ գոմաղբին պատճառով: Ան նշած է, որ Թուրքիոյ մէջ ոչնչացուած է տասնեակ նման պատմական վայր: Շեշտած է, որ մարդիկ, պետութիւնները, հասարակական կազմակերպութիւնները ի վերջոյ պէտք է խախտեն լռութիւնը, ոչ ըսեն այդ ջարդին, համաշխարհային ժառանգութեան ոչնչացման:

20 տարի շարունակ պարբերաբար վանք այցելած Ֆազլ Օզթէքինը նշած է, որ անիկա սկիզբը կանգուն էր, սակայն այժմ ոչնչացման եզրին է:

«Երբ սկիզբը վանք կու գայի, անիկա լիովին կանգուն էր: Չանգակատունէն միջեւ պատերու զարդանախշերը կը պահպանուէին այնպէս, ինչպէս եղած էին», - ընդգծած է ան:

Նշենք, որ Հոգուոց վանքը գտնուած է Մեծ Հայքի Վասպուրական նահանգի Անձեւացիք գաւառին մէջ, Վանայ լիճէն հարաւ, Կասրիկ գիւղին մօտ: Ըստ Մովսէս Խորենացիի վերագրուած աւանդութեան մը, Բարդուղիմէոս առաքեալը Մեծ Հայք բերած է Աստուածածնի դիմապատկերը, քանդել տուած Կանգավար աւանէն եւ Դարբնոց քարէն ոչ հեռու գտնուող Անահիտի տաճարը, տեղը կառուցած է Ս. Աստուածածին եկեղեցին, կից՝ կուսանոց, յանձնած պատկերը՝ հիմնելով Հոգեաց վանքը:

Քրիստոնէութիւնը պետական կրօն հռչակուելէն ետք՝ Գրիգոր Լուսաւորիչը Հոգեաց վանքին մէջ կառուցած է Սուրբ Սիոն եկեղեցին, ուր, ըստ աւանդութեան, ամփոփուած են Տրդատ Մեծի, Աշխէն թագուհիի, Խոսրովիդուխտ քրոջ աճիւնները: IV դարուն Հոգեաց վանքը եղած է եպիսկոպոսանիստ: Հոգեաց վանքը XVII դարուն յայտնի գրչութեան կեդրոն եղած է: Անիկա 1730-65-ին վերակառուցուած է, 1895-ին աւերուած, 1904-ին՝ վերանորոգուած, 1915-ին՝ լքուած:

الحلقة الأدبية الأرمنية اللبنانية

أمسية تذكيرية
لذكرى

الاستاذ المحامي كسبار ويسروميان

الجمعة، ١٠ كانون الأول ٢٠٢١ الساعة السابعة مساءً
في قاعة محاضرات جامعة هيكازيان، القنطاري - لبنان

دعوة خاصة

ملاحظة: الموقف مؤمن

ԼԻԲԱՆԱՆԱՅ
ԳՐԱԿԱՆ ՀՐԶԱՆԱԿ

ՅԱՐԳԱՆՔԻ ԵՐԵԿՈՅ՝
Մեր Գաւապար Տէրտէրեանի
Յիշատակին

Ուրբաթ, 10 Դեկտեմբեր 2021 երեկոյեան ժամը 7-ին,
Հայկազեան Համալսարանի սրահին մէջ, Զանքարի, Լիբանան:

Ծանօթ.- Կատարողը ապահովուած է
Հայ Աւետ. Ա. եկեղեցւոյ շրջապակին մէջ

Հասցէ